

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékhüldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendők.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Áron, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
helyettes szerkesztő: **Szabó Sámuel.**

Tartalom: Havi emlékeztető júniusra. — Termény- és iparmű kiállítás N.-Váradon. — Ismét a Mezőség befásításáról. Szentkirályi Gábor. — Szőlőink betegsége: a szőlő atka. Dr. Szaniszló Albert. — Pálfi Dénes gyümölcsstelepe. — Göbolyhizlalási eljárás a belegi uradalomban. Tatar Lőrincz. — A magyar bor Egyiptomban. — A keleti marhavész állásáról. — A galagonya özöndék. — Tortrix pilleriana. — Időjárás. — Vidéki gazd. tudósítások: Bányabükk, Hátszegvidéke. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

Junius.

Ház és udvar. Minthogy a munkások teljes ellátás és élelmezésben részesülnek; főképen az aratási munkálatok megkezdése előtt minden gazda előre szerezzze be a szükséges élelmi szereket, nehogy ezek hiánya miatt, munka-szünetelés által károsodjék.

Szérüskertből minden hulladék és útban levő szalma polyvamaradvány elszállítandó.

A megkezdett építkezésekhez minden anyagot meg kell most hordani, nehogy a kevés gabona behordása idején az igás erő kevesbítettessék.

Gőzgéppel csépléshez szükséges köszén vagy fa beszerzendő

Magtár és padlások kijavíttatnak, pinczék hűvös éjjeleken szellőztetnek.

A jégverem ajtajára gyékény vagy szalma takarót függesztünk.

Szántóföld. Az ugar földek trágyázása folytatandó; megkezdett ugarlás bevégeztetik. Elavult luczernások, miután az első kaszálás megtörtént, feltöretnek.

Harmadik részlet takarmány-törökbuza, tatárka, (haricska,) köles és mohar még sikerrel vehető, szintén az ugynevezett hathetes vagy cinquantino törökbuza e hó elején vetve, kedvező időjárás esetén, kielégítő termést adhat.

Repcze, és őszi árpa aratása megkezdetik.

Buza-vetésből a rozs kalászkok kiszedetése figyelmünket el ne kerülje.

Répa, burgonya, törökbuza, dolány, paszuly, kapálása és töltögetése: a legsürgösebb munkálatok.

Rét és kaszáló. Széna kaszálás és gyűjtés kezdete e hónapra esik.

Zabos bükköny, luczerna, baltacsim, vöröshere lekaszálható; a hereféleket múlt hónapban említett gyűjtés, szárítás, behordási módozatban részesítsük.

Luczernásban mutatkozó aranka, száraz árpa polyvával befedetik, vagy kikapálva elégettetik. Az arankafoltok gyakori lekaszálását is, gyakorló gazdák, kedvező eredményre vezetőknek találták.

Magnak szánt luczernások meghagyatnak.

Állattenyésztés. A kútaq kitisztíttatnak, hogy állataink tiszta izü és szalak nélküli vizet élvezhessenek.

Folytonos hőségben dolgozó jármosokra üdítő és hűsítő hatással bir a zöld takarmány-törökbuza; ezt tehát ne vonjuk meg tőlük.

Az itató vályuk tisztántartása szigorú ellenőrzést igényel.

Szopós csikók, midőn anyjukkal a déli melegben hűvös istállóra huzódnak, zabra szoktattatnak.

A juhászoknak leginkább restségen alapuló előítélete, hogy a birkának nem kell fris viz, leküzdendő. Vizenyős, buja fűnövésü láposok megmételtyezik a juhot, ily helyek tehát kerülendők

Folyó, patak vagy álló viz hiányában a sertések számára feresztő gödrök hanyatnak. A malacznáj estve-reggel zsákból élelmeztetik, a mi szép fejlődésüket elősegíti. A kanok számára külön járást jelelünk ki.

Gulya, ménes, bivalok, ha lehetséges, a déli hőségben vízbe állíttatnak.

A házi szárnyasok elegendő fris vízzel láttatnak el, vályujokba néhány rozsdás vas szeget teszünk.

Szőlő. Másodsor kapálunk, hogy a szőlővirágzás gyomot és gázt ne találjon. A virágzás alatt minden munka szüneteljen; ennek lefolyta után, midőn már a szőlő szeme kifejlődött és szilárdan áll, kezdetik a honaljázás, a kacsozás és ezt követi a felkötés. A honalják és kacsók töben levágandók; a multhavi válogatás óta kinőtt új és meddő hajtásokat teljesen eltávolítjuk. Kötözésre legjobb a fannasztott káka és a hárs.

Pincze. A pincze ablakokat meleg időben zárva tartjuk és csak hűvösebb éjjeleken szellőztetünk; a hordókat feltöltögetjük és tisztára keftettjük.

Gyümölcsös. Az oltványok és nagy fáknál előforduló fattyu hajtásokat gondosan el kell távolítani. Cseresznyét és meggyet, mo-

lyek e hónapban érnek, a kártékony madaraktól védeni kell. A lehullott rosz gyümölcsöket szorgalmasan össze kell gyűjteni és hig mésszel megsemmisíteni, sertéseknek adni sat. hogy az abban találtató ártalmas rovar (anthonomus) szaporodását megakadályozzuk. Az átoltott gyümölcsfák oltásai a kötelektől megszabadítandók. A hajtószemre való szemzés még e hónapban folytatható. Az olyan növésű fák, melyeknek törzsei nagyon megfásodtak, a kéreg az éjszakai oldalon felhasítandó, hogy a nedvkeringés szabad utat nyerjen.

Faiskola. A későn fejlődött nemes hajtások csapra költetnek. Azon nemes erős hajtásoknál, a melyeken mellékajtások fejlődnek, a mellék hajtások visszametszetnek és csak a főhajtások hagyatnak meg. A kellő hosszúságra (4—6 hüvelyknyire) nőtt tavaszi oltványok, ha még nincsenek kibontva, a kötelekből kibontandók. A faiskolát gyomlálni, kapálni és az oltványokról a fattyú hajtást metszeni kell. A kikelt és a tavaszkor kiültetett vadonczok földje tisztán tartandó és száraz időjárás alkalmával megöntözendő. Azon ágyásokat, melyek maggal vannak bevetve és melyeknek a jövő évben való kikélése remélhető, nagy kimérettel kell gyomlálatni, de öntöztetni nem szükséges. Cseresznye és kajszinbaraczk-magvak gyűjtendők, melyeket legjobb mindjárt elvetni, mert ha sokáig a levegőn állanak kiszáradnak és nehezen kelnek ki.

Konyhakert. Az ősön sorba vetett gyökeres növények megkapalandók és a gyómtól tisztán tartandók. A kiültetett káposzta rászák megkapalandók és a szükséghez képest esős időben trágyaléval megöntözendők. A korán vetett borsók és a magnak hagyottak leszedendők. Törpe borsó fajtákat ujjalag vethetünk. A paszulyt, ha azt a vetés előtt nem tettük meg, meg kell karóztatni. Törpe paszulyt ujjalag vethetünk. Az ugorka és dinya hajtásait vissza kell csipkedni; ha bőtermés van, minden gyümölcs felett két levélre kell vissza vágni és a gyümölcsöt (terméseket) deszkára helyezni. A besavanyítani való ugorka most vetendő. A fokhagyma szárait le kell tiporni, hogy ki ne magvazzék. Nyári retek, endivia, fodros káposzta vetendő.

A káposztafélék a szükséghez képest megöntözendők, elvünk legyen: erősen, de ritkán öntözni. Az epek indái folytonosan eltávolítandók, kivéve az olyan fajták indáit, a melyeket szaporítani akarunk. A spárga metszés csak e hó közepéig tart, az ültetvény tisztán és puhán tartandó. A magnak kiültetett sövények karókhöz kötendők, a káposzta és retekmagvak a madaraktól óvandók, hogy azokban kárt ne tegyenek. Az utak a gyómtól tisztán tartandók. A melegágyakról az ablakok, ha szép időjárás van, leveendő. Paszuly, borsó, ugorka szedése folytonosan tart. A paradicsom karóztatik és felkötetik. A rászáktól felszabadult melegágyakat fel kell ásatni s ugorka, paprika és paradicsommal bevetni.

Diszkert. Azon virágágyak, melyek tavaszi viragokkal voltak beültetve, felásandók; a gumók, virághagymák kiszedendők és árnyékos szeles helyre elrakandók. A szőnyeg (Teppich) növények Faksziák, Lantanak, Heliotropium sat. rendeltetési helyeikre elültetendők. Georgina és egyáltalában minden magasabb növésű és könnyen törő növény megkarózkodó és felkötendő. A virágágyások, gyepek, fák és cserjék száraz időben szorgalmasan öntözendők. A gyepek, ha kellően megnöttek, lekaszálandók, az utak szelein a gyepek élesen levágandó. A rózsák szemzése hajtó szemre megkezdetik. A hidegházi növények átültetendők és a cserepek félig nedves porondba állítandók. Azon virágmagvak, melyek érni kezdenek, leszedetnek; a mag tenyésztésre a legjobb példányok kiválasztatnak. A szegfü homlitásnak most van az ideje.

Méhészet. Az erdélyi országrészben tulajdonképen június a rajzási hónap és csak kivételesen történik ez május második felében. Kasaink és kaptáraink kívülről csinosan lesikárolva, légmentesítve; belül pedig szalma futó lángjával kiégetve készen vár-

ják az új lakókat. A rajzáshoz való minden készletünk és eszközünk teljes rendben legyen. Reggeti 8—9 órától délutáni 3—4 óráig jól vigyázzunk, mert ezen idő alatt szokott történni a rajzás. Az idejében elkészített kasokat a rajkiindulásakor még egyszer futó lánggal kiégetjük, nehogy abban pók, pókháló vagy valami más alkalmatlan és káros p. o. léppile tojása vagy báb maradjon és mikor a kas kihült, mézes, vagy sós vízzel — ámbár tapasztalás szerint a tej legjobb — belsejét befecskendezzük és a rajt befogjuk. A rajzott kasokat szigoruan számon tartjuk, hogy azután 7—9 napra a második rajokat is bizton várassuk. Ha az idő alkalmas — kellő meleg, közben esővel, — nem is marad a második raj tovább benn. Harmad-negyed rajokat egyesíteniünk kell, vagy visszavernünk az anyakashoz; összeszállott rajokat jobb, ha nem osztjuk szét. A Dzierzon-Berlepsz új kaptárokat e hóban népesítsük be rajokkal. A mely kasok előtt szakálalakban több napon át hever a raj, ha meg vagyunk győződve, hogy ott már új királyné peték vannak lerakva, vagy már épen beboltzott e nemű sejték — az, mint erőszakolt raj üres kaptárba átDOBOLANDÓ vagy felpóczolandó. Gyenge kasainkat, úgy déltájt, néhány percze nagyon népesekkel való megcserélés által népesítjük meg.

Erdészeti. Főhasználat. A múlt havi teendőkön kívül a leszállított faanyagok átadása képezi az erdész feladatát és ott, hol hasított áruk készítettnek, ezeknek elkészítése szorgalmazandó. A mellékhasználat a faszedésre, legeltetésre, a cserkéreg készítésére terjed ki. Erdőmiveltés. A magas hegyeken az értékek befejezendők. Az erdővédelem a legeltetés ellenőrzésére, a vesszőlopás meggátolására és az erdő szélek gyakori bejárására terjed ki; ott hol a szürovar pusztításaitól lehet tartani, a szükséges óvintézkedések megtéendők és fenntartandók. A vadászat az őzbakra szorítkozik.

Termény- és iparmű-kiállítás N.-Váradon.

Nagyváradon f. 1878. évi június 9. 10. 11. napjain a biharmegyei gazdasági egylet kiállítási osarnokában termény- és iparmű-kiállítás leend, mely folytatólag vasárnaponként az időszaki különféle termékekből megújittatik.

Helye lesz itt bárhonnán keletkezett virág-, konyhakerti növény-, vagy gyümölcsféléknek, méhészeti terméknek, bor és más szeszes italoknak, úgy szinte minden jeles iparműnek. Elárúsítás esetén az árak kitétele és az eladó tárgy sajátosságának ismertetése kívánatos.

Kiállítás alkalmával — nevezetesen június 10-én délelőtt 10 órakor — a gazdasági telepen eddig elért munka-eredmény, u. m. a selyemtenyésztés, méhészet és kerti ipar eredménye s többféle házi iparmű is, egyleti titkár által gyakorlati előadás mellett leend felmutatva.

Kiállítási tárgyak s azok ismertetését czélzó, vagy más jó irányu szakelőadások — előre tudatva — mindenkitől szívesen fogadtnak s minden érdekeltek lehető részvétre kéretnek.

A kiállítás megnyittatik június 9-én délután 3 órakor s tart naponta reggeli 8 órától esti 6 óráig, melyre egyes belépti díj 20 kr.

Kelt Nagyváradon, 1878. május 24.

Gálbory Sámuel,
gazd. egyl. alelnök.

Gobóczy Károly,
egyl. titkár.

Ismét a Mezőség befásításáról!

A mezőség befásítása oly kérdés, melynek teljesítését szakfőúrjaink halaszthatatlannak mondták ki s a teljesítés megoldása tekintetéből: szakmunkák és hírlapi cikkek, a gazdaközönség figyelmét újabb meg újabb felhívásokkal igyekeztek ébren tartani.

Jelen év tavaszán, a mezőség terjedelmes részét beutazva, igen sok község határára láttam és észleltem a hegyek és oldalak csuszamlásait, melyek saját birtokomon is — több holdnyi területen — előállottak.

E hegy- és oldaleszuszamlások földtani okait ásátások után, de elméletileg is abban vélem feltalálhatónak, hogy a termő talaj alatt kisebb-nagyobb mélységben szürke vagy fehér palaréteg van; a mi sikamlós és nedv át nem bocstató voltánál fogva: a mint a felső tulságos nedv addig lehatott — miként ez a múlt években történt — a termő réteget hátáról lecsuszlatja.

Ezen földalakulás, illetőleg változás a természet rigolirozasi működésének lenne elnevezendő és annak fennállását valóságos indolentia volna elmeilőzni.

Gazdászati életem folyamában azt is tapasztaltam, hogy a fák között legkivált az ákác az, mely a pala-alaréteg iránt nagy előszeretettel viseltetik s a hol ezen alréteget megtalálja, nem csak gyorsan nő, hanem önmagát is rövid időn és jó eredménnyel szaporítja.

Ezen tapasztalat azon eszmét ébresztette fel bennem, hogy a Mezőség oldalas részeiben ez évben előjött hegyszakadásokat, csuszamlásokat, főként ákác s ezek megfogamzása által a tenyészetvi viszonyok kedvezőbbé válván, később másféle fákkal is ültessük be és pedig még ez év őszén és a jövő év tavaszán; mert az ilyenmő suhadás, omlás, a legjobb rigolirozás egyfelől; másfelől egyébre használni nem lehet és végül: mind a esetetek fogamzására, mind további tenyészésre a legjobban elkészült talajt adja.

A beültetést az is könnyiténé és jó eredményre vezetné, hogy a megcsuszott hegyoldal-részek nem legelhetők, mert semmit sem teremnek, sőt a legelő állatok rá se mennek s így az ültetvény kifejlődése kockázttatva nincs; pár év alatt t. i. a gypesedés előálltáig, már — kivált az ákác — birni fogja a területet.

A mezőségi földbirtokosok ezen eljárással két czélt érnének el, ugyanis csuszamlós hegyoldali birtokrészeket megfogná az ákác terjedelmes gyökerzete és a befásítás már eldöntött szükséges voltának és sürgősségének megoldása kezdetét venné; a jó eredmény pedig mind közvetlen erdőnövekvés, mind közvetve a légköri viszonyok kedvezőbbé alakulása útján ki nem maradhatna.

Ugy hiszem továbbá, hogy a természet által létrehozott hegyi rigolirozáson — csuszamláson — nem csak ákác-, hanem más fákkal is eredményesen lehetne kísérletet tenni; különös figyelmet fordítva azon nemekre, melyek az illető község határára vadon is tenyészni szoktak és pedig akár ákáczezal vegyesen, akár elkülönített táblákban, de minden esetre sűrű ültetés alkalmazásával.

A ákáczültetésnél javaslatba hoznám, hogy a jól visszavágott esetetek mulhatlanul még ez év őszén beálltassanak, a jövő év tavaszán pedig a szokott módon előkészített ákáczmaggal felül hintessenek.

A vegyes ültetvényt azért hozom javaslatba, hogy a lecsuszott hegyoldalak pár évig semminemű gyomot nem teremvén, a gyomlálást s költéses tisztítást nélkülözhetik s ez által falkolául is szolgálhatnak.

Végül igen helyesnek tartanám, hogy a fennirt érdekek elősegítése tekintetéből az erdélyi gazdasági egylet, a mennyiben rendelkezése alatt ákáczesemeték állanak, a mezőségi gazdáknak méltányos árban eladná; a mennyiben pedig közvetíthetné azok beszerzését: a szükséges lépéseket a maga idejében megtenné, hogy a terjedelmes ákáczültetések a Mezőségen, már ez év őszén kezdetüket vehessék.

Szentkirályi Gábor.

Szőlőink betegsége (Phytoptus vitis, szőlő atka.)

Közelebb tett ígéretemhez képest kissé részletesebben kívánék szólni a szőlőknek jelenleg uralkodó betegségéről és illetőleg annak okozójáról a *Phytoptus vitis* nevű atkáról, melynek leírásánál részben Dr. Landois „Eine Milbe“-sat című cikkét használom fel, mely a „Zeitschr. für wiss. Zoologie“ folyóirat 1864-iki folyamában jelent meg.

A betegség szabad szemmel látható tüneteit már mult alkalommal elmondtam. Áll ez t. i. abban: hogy a szőlőlevél alsó felületén egyes bemélyedt helyeket találunk, melyek fehér vagy rózsaszínű szöszszel vannak fedve s e helyeknek megfelelőleg a felső felületen kidomborodások tűnnek fel, melyek vagy rendes zöld színűek, vagy barnaveresek vagy feketék. Később ezen elváltozott helyek összefolynak s ilyenkor a megfelelő részek feljül többnyire feketék, vagy legalább feketébe hajlók, alól pedig mindig rózsaszínűek; sőt kaphatók olyan példányok is, melyeknek alsó felülete az említett rózsaszínű szöszszel egész kiterjedésében be van vonva. E tünetekhez még azt is hozzá tehetem, hogy újabbán oly levélpéldányokat is találtam, melyeknek a felső felületén is van az említett szöszből.

Mindenekelőtt megkivánom jegyezni, hogy ilyenmő betegség nem pusztán a szőlőn fordul elő, hanem sok más növényen is. Egész sorozatot említhetnék fel ezen növényekből, melyek részint fűneműek, részint és többnyire fák pl. fűz, juhar, dió, körte, hárs, gyertyánfa sat., melyeknek levelein gyakran jelenik meg ezen szöszképződés, melyekre nézve a bécsi zoológ bot. Gesellschaft folyóirataiban több rendbeli leírás olvasható. Régebben ezen szösz — Filzkrankheit — mely szabad szemmel tekintve csakugyan könnyen gombának nézhető s még göröcső alatt nézve is könnyen megcsalhatja az embert, gombának tartották s *Phyllerium*, *Erineum* sat. nevek alatt írták le őket. Így származnak azután *Erineum tiliaceum*, *Phyllerium pyrinum* és más hasonló elnevezések, melyek még maig sem mentek ki divatból. Később jöttek azután rá, hogy ezen elváltozásokat bizonyos, igen

picziny atkák okozzák, melyeket *Phytoptus* névvel jelölnek, a betegségeket pedig azóta atkabetegségnek mondják.

Az atkák többek között abban különböznek a sokkal ismeretesebb rovaroktól, hogy szárnyaik nincsenek s lábaiknak száma 4 pár; kivéve a még fiatalabbakat, melyek csak 3 pár lábbal vannak ellátva. A *Phytoptus* pedig a többi atkától is eltér a lábak számára nézve, mert nála csak 2 pár teljesen kifejlett láb fordul elő. Ezen jól kifejlett lábakon kívül néme-lyek még más 2 pár lábat is tulajdonítanak neki, csakhogy ezek igen durványosak volnának, miért is azt sokan nem láb-durványoknak, hanem egyéb szerveknek tekintik. A *Phytoptus* testén egészben véve két részt lehet megkülönböztetni, u. m. fejtort és potrohot; amazon vannak a szájrészek és két pár jól kifejlett láb, ezekről pedig azt kívánom megjegyezni, hogy rajta a bőr igen finoman ránczolt. Ez atkanem fajai elég sokan vannak, de minthogy igen kicsinyek, vagy pedig, mert az egyes fajok jellegei nem eléggé határozottak, nem igen lehet őket egymástól megkülönböztetni s így csakis azon növény szerint nevezetnek leginkább, a melyen előfordulnak. Így keletkezett a *Phytoptus vitis*, *Phytoptus pyri* sat. elnevezés.

Ezen általánosságok elmondása után, térjünk vissza tárgyunkhoz t. i. a szőlőatka kinézésének s élet módjának sat. ismertetéséhez.

A *Phytoptus vitis* igen kicsiny, nevezetesen a nőstény 0,13 mm. hosszú, 0,035 mm. széles; a him pedig ennél is kisebb. A fejtort száji vége hegyesen nyulik előre és lefelé s annak hossza himnél az egész test hosszának $\frac{1}{3}$ -át, nősténynél pedig, minthogy itt a potroh kiterjedtebb, egy $\frac{1}{4}$ -ét teszi ki. A szájrészek két tüüdomu szűrőkából, továbbá egy szívócsőből állanak, mely utóbbi nem egyéb, mint a fej legmellső része; amazokkal megszurják a növényleveleket, emezt pedig a kiszivárgó nedvek felszívására használják. A lábak száma Landois szerint 4 pár, csakhogy ezek közül csakis a két első pár van jól kifejlődve, a két hátulsó pár pedig csak durványos láb jelenlétéről nem győződtem meg. A kifejlett két pár láb jó hosszú s mindjárt a fejrész mögött van beillesztve s rendszeren a fej mellett jól előre nyulva látható. Ezek 3 tagból állanak, melyek közül az első igen rövid, gyűrűidomu, a második leghosszabb, a harmadik az egész láb hosszának körülbelül $\frac{1}{3}$ -át képezi; a lábak végein két hosszú serte van, közepén pedig egy tollas serte s ez az általam látott példányokon veres színű volt, mely szín egyébiránt — úgy hiszem — nem jellegző és nem is állandó.

A potroh bőre igen finom haránt irányu ránczokkal van ellátva, melyek különösen a test két oldalán tűnnek fel, hol a szélek épen ezen ránczolat miatt fűrészfoguagnak látszanak. Ivarnyílás a fejtort és potroh határán van, a peték, ha ezekkel telt nőstényre akadunk, szép sorban helyezkedve láthatók, oly formán, hogy a nagyobbak s tehát kifejlettebbek az ivarnyílás felé, a kisebbek pedig hátrafelé foglaltak helyet. E peték gömbölyedek, míg a kitojott peték kissé hosszukás gömbölyedek s felületükön nyálkás anyaggal vannak bevonva, mi megtapadásukat elősegíti; utóbbiaknak nagysága hosszanti átmérőben

0,03 — 0,035 mm. Landois téli petékről is szól, melyek abban különböznenek a nyáriaktól, hogy petehéjuk kissé vastagabb. Az ivarérettségig való kifejlődés Landois szerint négy vedléssel jár s a durványos lábak a két utolsó vedlésnél jelennének meg.

A felismerés igen bajos; nemcsak azért, mert ez atka igen kicsiny, hanem mert kinézése egyébként is olyan, hogy ha elhaltan s összezsugorodva kerül szemünk elé, alig mernők még azt is reá fogni, hogy állattal van dolgunk. Ha életben találjuk, akkor a fej mellett előre nyuló, mintegy felfelé tartott két pár láb eléggé jellegző, ha azonban már elhalt az állat, akkor a fej és lábak összezsugorodnak s az egész állat összezsugorodott tömlőként néz ki, mely hogy mégis *Phytoptus* és nem valami egyéb tárgy, e tekintetben a bőr harántirányu ránczolata igazít el.

A megjelenés és eltűnés, valamint a fejlődés időbeli viszonyairól s az évenként termelt nemzedékek számáról, ismereteink meglehetősen hézagosak. Mint a jelen évi tapasztalat is igazolja, az atkák kora tavasszal kezdik meg működésüket s a leveleket megszurván, létrehozzák azoknak fentebb nevezett elváltozásait. Azon fehér vagy rózsaszínű szösz, mely a leveleket ellepi, ugy keletkezik, hogy a levélszövet parenchymsejtjei a sértés következtében hosszú sejtes fonalakká nyulnak ki, melyekben gyakran még a chloroplyll testecskéket is megtalálhatjuk; a hoszsejtek nem vesznek részt ezen szöszképződésben valamint a levélereken sem láthatók ilyenmü elváltozások. Ezen szöszben tartózkodik azután az atka s ebbe rakja le petéit is.

A peték kikélese több vagy kevesebb időt igényel, a szerint a mint a légmérséklet hűvösebb vagy melegebb s így valószínűleg akkor szaporodhatnak el ezen atkák nagyobb mérvben, ha a szőlőlevelek első megjelenésének idején jó meleg időjárás uralkodik. Hogy egy nyáron hány generatio létesül s miképen követik azok egymást: erről Landois semmit sem mond; Löw (Verhandl. d. k.k. zoolog. bot. Ges. Wien 1874.) a *Phytoptus* okról általában szólva azt mondja, hogy azok nyáron keresztül nagy mérvben szaporodnak; Landois csak azt említi fel, hogy ősszel lassanként megszűnik az atkák tevékenysége s a fagy beálltával mindnyájan elpusztulnak. Mielőtt azonban ez bekövetkeznék, téli tojásokat raknak, melyeket a földrehulló leveleket borító szöszben kaphatunk meg. Ez állítás szerint az áttelelés peték alakjában történék és pedig a földre hullott leveleken, honnan tavasszal a tojásokból kikelő atkák a szőlő friss leveleire másznának fel. Az áttelelés ezen módját azonban nem mindenki fogadja el; így nevezetesen Löw a már idézett helyen azon véleményét nyilvánítja, hogy a *Phytoptus* ok az ágak héja alatt s a rügyfedő levelek közt telelnének át és pedig vagy magok a nőstény állatok, vagy azoknak petéi. Ide vonatkozólag még felemlítem, hogy a *Phytoptus vitis* január és február hóban állítólag szőlőgyökereken találták. Mindezen különböző véleményekből s illetőleg leletekből az vonható ki, hogy az áttelelés kérdése nincsen tökéletesen tisztázva.

Mennyiben folyhat be ez atka a szőlő romlására, illetőleg a termés csökkenésére, azt természetesen mértékre véve ki nem

fejzhetjük; hogy befoly, az kétségtelen mindenki előtt, ki a növényleveleknek az egész növényttest életműködéséhez való viszonyát ismeri; mert a szőlőlevél, vagy legalább annak megtámadott részletei hivatásuknak kellőleg meg nem felelhetnek. Természetesen sok függ itt attól, mily mértékben s mely időben van lepve valamely szőlő; hiszen a gyümölcsfák is, ha csak egy két hernyó fogyasztja leveleiket, azt még nagyon könnyen kiheverik s a gabonaművek is a rozsdá csekély mérvű megjelenése mellett még mindig bőtermést adhatnak.

Lássuk mit mond e tekintetben Landois. Ő ezen atkáról irt cikkét így kezdi: „valamint a veszélyes Oidium, épen oly károsra válhatik a szőlőtőre-nézve ezen atka“ sat. Ugyan ő még a következőket adja elő. Azon levelek, melyeken az atkák szurásaik által dudorokat hoztak létre, nem alkalmasak a fűrtök kifejléséhez szükséges anyagok produkálására. Nevezetesen a savanyu borkősavas kali, mely szőlőnél oly fontos befolyással bír a légenyélküli testek s különösen a czukorképzésére: nagy mérvben a beteges részekbe megy át s így elvonatik az egész növénytől. Ott, hol az atkák nincsenek nagyon elszaporodva, nem oly könnyen vehető észre a kártékony hatás s ha a baj csak szórványosan néhány levelen jelenik meg, akkor az egész növény tenyészésére nem gyakorol jelentékeny befolyást. De hogy mily kártékony lehet ezen atka tulszaporodás esetén? bizonyítja ezt egy általam megfigyelt szőlőtő, melyen annyi volt az atka, hogy minden levél ellepetett a jellegző dudorral; melyen azután egyetlen fűrt sem fejlődött ki. Ez esetben a szőlőtő elég virágot hozott ugyan; de termékenyítés után a maghonok nem fejlettek tovább s egy-egy fűrtön csakis 3—4 savanyu és nedvszegény szőlőbogyó képződött.

Valjon elkerüli ezen betegség a szőlőnek egyik vagy másik fajtát? erre nézve azt mondja Löw, hogy ő a bécsi botanicus kertben évek során keresztül látta ezen atkát többféle szőlőfajon és ugyanott a *Vitis cordifolia* és *Vitis vinifera* var. *alexandrina* és var. *lacrima* *Christin* soha sem fordult elő.*)

Mit lehetne ezen baj ellen tenni? e kérdésre az atka életmódjának tanulmányozása adhatna kielégítő feleletet. Ajánlják e tekintetben a lehulló levelek összegyűjtését s elégetését; egyebet e tárgyrol ismereteink szerint nem is ajánlhatunk; és ez célhoz is vezet azon esetben, ha az áttelelés kérdésében Landoisnak van igaza; minthogy ő — mint fentebb előadtam — azt állítja, hogy u. n. téli peték, melyeket a lehullott leveleken kaphatunk meg, telelnek át s ezek biztosítják a következő tavaszon megjelenendő ivadék létrejöttét. Künstler (*Die unseren Kulturpflanz. schädli. Insecten*) azt is mondja, hogy a megtámadott leveleket azonnal szedjük le és semmisítsük meg; csakhogy ezen eljárás most alkalmazva, némely szőlőtőnek csaknem teljes lekoppasztását jelentené.**)

Dr. Szaniszló Albert.

*) A megkimólt vagy kevésbé megtámadott hazai szőlőfajok különös megfigyelésére kérjük fel gazdáinkat, oly vidékeken, hol az atka nagyobb mennyiségben lépett fel az idén.

Szerk.

**) Kísérletül, egyes szőlőtőkkel, ezt is megteendőnek véljük.

Szerk.

Pálfi Dénes gyümölcstelepe.

Egy erdélyi birtokos leveléből érdekesnek tartjuk a következőket közölni: „Nekem van 200 kat. hold gyümölcsösöm; van benne alma, körte, kevés cseresznye és meggy, legtöbb szilva, főképen magról való u. n. besztercezi. Ezen gyümölcsösök legnagyobb része általam lett beállítva és a szilvára azért fektettem főszulyt, mert ebből annyi nem teremhet, hogy értékesíteni ne lehessen. Az idén (1877) szép termés volt; szilvaiz- (lekvár) főzöt szereztem Eszékről és kifőztem 15 ezer vékát, melyből lett 500 m. szilvaiz és a budapesti piacra ment. Egy kat. holdra ültetek 1400 fát és egy 10 éves fáról szedtem egy véka szilvát. De ezen kívül munkában, hordókban és szállításokban a nép is szerzett annyit, mint a szilva ára, t. i. vékánként 40 krt. Téli ojtást is gyakoroltatok virágházban, de a szemzést tartom legjobbuak; egy évbe 6—8000 drbot nemesítették.“ E birtokos neve Pálfi Dénes Tarcsafalván, u. p. Székely-Keresztur. (Nép kert.)

Göbolyhizlalási eljárás, a belegi uradalomban.

Mielőtt a hizlalás módjára áttérnék: nem lesz felesleges bemutatnom a takarmányozási helyiséget is.

Az ökoristálló mellett, egy boltozott széles helyiség téglával van kirakva s keresztben és hosszában csatornatéglákkal ellátva, hogy koronként seprűvel felmosható legyen; ekként a piszkos, mosogató viz egy főcsatornába gyűjtve s a falon átvive kivezettetik.

Ebben az épületben van itt a répamosó és répavágó gép, alatta a répás pincze, felette egy magtárforma épület, hol a szecska vágatik; innen egy ajtó az istálló feletti takarmánytakaró helyiségbe vezet, azonban egy külön zárt lépcsőzeten is eljuthatni bele.

A füllesztő kamrában van három hambárforma láda; oldaluk deszka, mely tetszés szerint kiszedhető megtisztogatás vagy mosás végett. Ezen helyiségből egy ajtón a göbolyistállóba juthatni, mely tágas szellős és világos. A füllesztő kamra mellett áll egy épület, melyben a 4 ló erejű száraz hajtógép, járgány (Göppel) van elhelyezve.

Ezen hajtógép hajtja fent a padláson a szecs kavagó gépet, egy Turnerféle zuzó vagy daráló gépet; a kamrában hajtja a répavágót és krumplimosót; a pinczében egy pater-nosterféle szerkezetet, mi a répát a pinczéből a kamrába felhordja. Hol a fa bőviben van vagy köszén áll rendelkezésre, kifizetné magát egy kis gőz locomobil felállítására is.

Az ökrök mustrálása october vagy november hóban történik, a mint a mezei munka rendre bevégeződött, vagy a tinók befogatása kezdetét vette; minél előbb, annál jobb. Ha az ökrök nagyon rossz állapotban lennének vagy nagyon is vének, igen jó, ha egy pár hétig jó legelőn járva, kipihenhetik magukat és egy kevés erőhöz jutnak. Elcsigázott marhát mindjárt hizlalás alá fogni nem tanácsos, mert nagyon sok takarmányt elveszteget, míg csak a rendes állapotát eléri.

A takarmányozás-főbb tételei a következők:

1. Legelőről való befogás után, egy hónapig darabonként kapnak 20 font burgundi répát, 10 font szénát, 4 font tavaszi szalmát.

Bekötéskor szarvuk, lábuk langyos sósvizzel megmosatnak, sőt ezen mosogatás később is minden két hétben egyszer ismételtetik, mert a tisztaság felér féladag takarmánnyal.

Széna és szalma mindig szecsává vágatnak és a már említett helyiségben füllesztetik s a szerint, a mint füllése végbemegegy: 24- vagy 48 óra mulva takarmányoztatnak fel. Szénát szálason csak annyit kapnak itatás előtt, mennyivel, mint mondani szokás, fogukat kipiszkálhassák; itatás után adatnak a füllesztett takarmány. Megfordított eljárással az ökrök nem isznak oly jó ízűen.

2. Januárhóban 40 font burgundi répa vagy burgonya, 20 itcze ocsúdara, $1\frac{1}{4}$ lat só, 10 font széna, 4 font tavaszi szalma adatnak darabjára.

3. Február, martiusban april 30-ig kapnak darabonként 40 font gumós növényt: répát vagy burgonyát, 10 itcze árpadarát, 2 lat sót, 10 font szénát, 4 font tavaszi (árpa vagy zab) szalmát.

Martius 15-től april 30-ig pótlékul darabonként 2 itcze jó dara — a mi lehet törökbuza vagy II-od árpadara — is adandó.

Az istálló jó meleg legyen és ha nagyon világos: jó azt kissé homályossá tenni (az ablakat szalmával a rostély vasak között bekötven). Mikor pihennek: háborgatni nem tanácsos őket; azért jó a külön istálló e végre, hogy ott untalan ki s benne járjanak. Míg az ökrök vizre hajtatnak: az alatt az istálló kiszellőztetendő, de ha hideg szél fúj: vigyázni kell nehogy az istálló kihűljön. Nagyon csúnya szeles, zivataros időben vizet bent kapnak az ökrök s ilyenkor a szellőztetés a boltozat alatt levő lyukakon történik, a nélkül, hogy az ökrök a légváltozást megérezné, vagyis reá nézve káros befolyásu lehetne. Minden egyes darabra csak annyi hely adandó a hízó ökröknek, hol lefekhetnek és felkelhetnek, a nélkül, hogy szomszédjokat nyugalomban háborgatnák.

A takarmány-füllesztés, vagy pácrolás ekként történik:

Miután a kimért adag szecsává vágatott vagy a már előre megvágott szecsából a szükséges mennyiség kiméretett: a füllesztő ládába tétetik egy réteg szecska s ezt sósvizzel jól megöntözzük; a só ezen célra vízben felolvasztatván, egy bádog öntöző kannába tétetik s a szecskaolcsolásra használtatik. Az első réteg sós szecska jö a dara, azután a répa s ismét szecska sat. Ha a helyiség meleg, 24 óra mulva lehet a füllesztett anyagot etetni s akkor elég két láda; ha azonban ennyi idő alatt nem melegszik jól át: akkor három ládára valót kell füllesztetni és csak 48 óra mulva kerül etetés alá; ha az adag nagy lenne, akkor kevesebbet kell füllesztetni, de mindig csak annyit, a mit az nap megesznek. Ha tán a füllesztő ládák fenekén maradna valami: arra újrolag pácrolni nem szabad, mert elromlik; penészedés, rothadás, savanyodás áll be s ez a többit is megrontja, a mi káros az állatokra. Ha valami kevés

marad a régebben füllesztettből, azt az ujonnan füllesztett láda tetején el kell teregetni, hogy hűljön ki és legelőbb kerüljön etetés alá.

A füllesztő ládákat tanácsos végre koronként megtisztogatni, ha rossz szagot kapnának, megmosatni; szóval a tisztaság nem ajánlható eléggé!

Most még a legfontosabb lenne hátra, t. i. minő arányban hízunk az állatok? Hidmérleg hiányában, melyet mi is nagyon érzünk, csak a tapintat és a mérszalat egyedüli útmutató hízalási eljárásainkban; pedig minden hónap elsején meg kellene mérni az állatokat s csak akkor tudhatná az ember, hogy a takarmányozáson hogyan, mely irányban változtasson. Így kénytelenek vagyunk megelégedni, ha látjuk, hogy a felétezt takarmány a reáfordított munka s az épületek, szóval minden itt szereplő tőke meghozta kellő kamatait.

Tatár Lőrincz,
gazdatiszt.

A magyar bor.

Egyiptom piacáról maholnap leszorul. Mint Stoczek Károly írja, ki jelenleg Egyiptomban utazik, borainknak veszedelmes és — fájdalom — ott is győztes concurrens lett a francia bor. Ennek oka mindenesetre a borkereskedők és szállítók lelkiismeretlen eljárásában keresendő, melylyel végre is kifárasztották az egyiptomiak türelmét. —

Értesítés a keleti marhavész állásáról.

Folyó hó 1-ről tett hivatalos jelentések szerint a vész Szebenmegye Schellenberg községben uralkodik. A vész kiütésétől elesett eddig 8 drb. lebunkóztatott 19, összes veszteség 27 drb. Az osztrák tartományok közül csak Bukovina egy községében uralkodik. A galicziai, sziléziai, csehországi és alsó-ausztriai helytartóságok a vészes helységekből, a morvahelytartóság pedig egész Erdélyből a szarvasmarhák és ezektől származó nyerstermények bevitelét megtiltották. —

A galagonya-özöndék.

Az ismeretes fehér szárnyu, fekete erezetű káposzta-pilangó ezrével repdes mindenfelé s gyűl a kis tócsákra, kútak mellé stb. Most az ideje a pusztításnak! kivált a gyermekeket ösztönözzük rá; adjunk nekik százáért 1 kr. jutalmat.

A hol próbálták, nagy hasznát vették! . ss.

Tortrix pilleriana.*)

A Tortrix pilleriana című szőlőkárosító rovar Versecz város határában ijesztő nagy mérvben elszaporodván s irtása, illetőleg a rovar által lepelt növényrészek lemetszése és elégetése iránt kiadott utasítások teljesítetlen maradván, a város kérelmére a földmívelési minister úr, a szükséges intézkedések erélyes végrehajtása céljából Rieger Bálint kudocezi földbirtokos személyében, kormánybiztost nevezett ki. —

*) Lásd Erd. Gazda 1877. 28-ik számát.

Időjárás.

Aradon és vidékén május 21-én délután rémitő zivatar közt eredtek meg az ég csatornái, villám-villámot üzve; míg a leghevesebb zápor között dió- és mogyoró-nagyságu jég a szó szoros értelmében ömlött mintegy negyed óráig, mely számtalan bárányt vert agyon a mezőn. A hegységben is hullott a zápor, mert a Maros merő iszapot hömpölygetett.

— Ugyan e napon Maros-Vásárhelyt is volt jégeső, de esővel vegyes s csak jelentéktelen kárt okozott. —

Május 17-én országos zivatar volt Franciaországban. Több vidék rémitő károkat szenvedett. Több emberélet is áldozata lett a dühögő orkánnak. Az ország minden részéből érkeznek jelentések az okozott károkról: A Troyer-kerületből jelentik, hogy a fákon nem maradt levél, a házak falai ledőltek, az utcákon és réteken egész tömegekben holt madarak feküsznek. Hasonló pusztításokról érkeznek jelentések a Lot és Garonne-kerületből. Az egész vetés odavan. Legdühösebben pusztított a zivatar az éjszakai kerületekben. Montperat és Saint-Sardos Sodoma és Gomorához hasonlítanak. Sussacban beléütött a menykő a Ferenczrendiek kolostorába. A kolostort felgyújtotta és egészen leégett. Tréssayban alig három ház került ki a katasztrófát; a villám mindent felgyújtott. Conguesben egy anyát és 10 éves fiút ölt meg a villám. —

Vidéki gazdasági tudósítások.

Bányabükh, 1878. máj. 25-én.

Jó tél után a tavasz megengedte, hogy mindent kényelmesen elvethessünk s panaszunk nem is lehet, leszámítva a közel multi szárazságot, a mely után pár nappal ezelőtt pompás eső lett. Az őszvetések általában gyérek, most fejzenek; törökbuza most kél. Luczerna most jön kasza alá. Gyümölcs csak fél termés lesz. Állataink egészségesek. A réteknak több eső kellene. A veteményes sok öntözést igényel.

Bíró Géza.

Hátszegvidéke, 1878. máj. 25-én.

Őszi vetéseink a téből jól jönnek ki, de az aprilisi és májusi szárazságot igen sanylik; kivált a rozsok ritkulnak meg nagyon; a kora tavasziak: árpa, zab kevés reménnyel biztatnak. A törökbuza vetés most végződik nagy nehezen, a korábbi vetést a 11-iki dér mind leforrázta. Szénára kevés a kilátás, ha csak esőre nem fordul időjárásunk. Állataink még eddig egészségesek.

Fabri József.

Értesítés.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányára 1878-ik évi június hó 3-án délelőtt 10 órakor ülést tart az egyleti irodában, főtér 36. sz. első emelet. melyre a t. tagok ezennel tiszteletteljesen meghívotnak. —

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Besztercze, Brassó, Cs.-Szereda, Déva, Erzsébetváros, Fogaras, M.-Vásárhely, N.-Enyed, Segesvár, S.-Sz.-György, Szamosujvár, Torda és V.-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészt leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészt, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

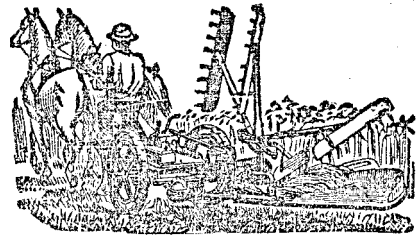
a birodalom bármely részében, telekkönyvezett földbirtokra 1000 fttól kezdve bármily magas összegig 5 és 6 % kamat mellett törlesztésre és 5000 ftrton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölök, bővebb felvilágosítással készséggel szolgálók. Bekeblezett terhek kifizetését szintén eszközölöm.

(6) (19—26)

Voith Gergely,

Kolozsvártt, párisutca, 19. sz. saját ház.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1—4 óráig)

Friedländer és Frank

(25.) Bécs, III. hintere Zollamtstrasse (5—8.)

ajánlják és felelősség mellett szállítanak a közeledő évad alkalmára:

1. „Champion” kombinált kaszáló és arató gépeket.

2. Amerikai szénagyűjtőket, egy lóra, 54 hüvelyk átmérőjű nagy kerékkel.

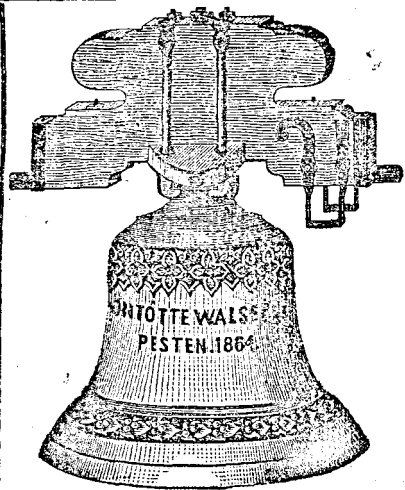
3. „Richardson” amerikai szénaforgatókat és burgonyarakó gépeket.

 Rendeléseket átvesz és legezelszerűbben eszközöl ugyanők SUCHAN VENCZEL gépész Kolozsvártt, kül-magyar utca 42 sz.; ki minden nemű gépeket igazításra átvesz.

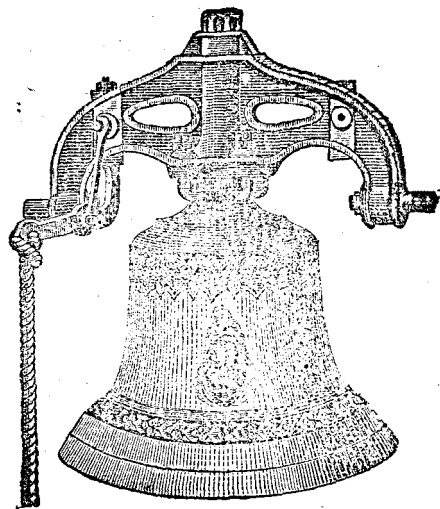
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Töltő-orsók, kovács-fúvók, takaró-ponyvák, tized mérleg és súlyok.

kerti- és kézi fecskendők, tüzi vedrek, pemeté, toló- és mászó létrák

Harangok
fa és vaskalappal.
Tűzoltó szerelvények.
Borlehúzó gépek
teljesen felszerelve.
Gummi és kender
tömlők, gummi kö-
penyek.
Szivattyus és házi
kutak, azonkívül

rugany-mezga és guttaperga áruk minden czélra, nevezete-
sen lapok, szellentyűk, zárkarikák, zsindörök

szerelő és javító műhelye; elvállal kutak, gépek és vízvezetések berendezését és
(22-52.) javítását (3.)

WALSER FERENCZ első magyar gép- és tűzoltó szerek gyára, harang és
ércöntöde Budapesten,
főkraktár Kolozsvártt, bel-monostor utca 12. szám.

villanyos házi és szoba-táviradók, vezetékek tűzoltó egyletek részére

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	febr. 27.	840	65	—	—	300	625	240	75	300	28
Brassó	mart. 15	950	700	615	570	285	530	220	130	360	36
Csik-Szereda	april. 24	1025	806	665	575	350	620	280	100	170	28
Déas	maj. 21	780	740	540	—	240	540	300	100	200	40
Déva	dec. 23	1100	700	950	—	860	720	260	180	220	36
Erzsébetváros	mart. 16.	900	700	675	—	350	600	300	160	300	34
Fogaras	jan. 25.	900	880	720	—	300	600	220	130	350	34
K.-Fehérvár	maj. 18	900	816	690	—	326	636	395	180	310	42
Gy.-Sz.-Miklós	maj. 25	1000	775	650	600	275	600	165	95	—	32
Kolozsvár	maj. 30	780	—	600	—	260	618	240	150	300	40
K.-Vásárhely	mart. 25.	900	750	650	560	325	650	300	100	350	34
Nagy-Enyed	jan. 24	850	675	550	—	280	525	240	80	180	32
N.-Szobon	maj. 28.	890	760	660	600	310	660	190	110	320	40
Sogesvár	febr. 21	930	700	650	—	280	600	150	90	180	32
S.-Sz.-György	maj. 20.	900	800	620	500	320	540	250	150	250	36
Szamosújvár	febr. 11	930	675	605	—	260	640	360	70	400	30
Sz.-Régen	maj. 25	825	650	638	—	265	650	280	150	220	34
Sz.-Údvarhely	maj. 21	1050	850	750	—	300	625	200	40	200	28
Torda	jan. 27	850	700	650	400	250	550	250	36	320	36
V.-Hunyad	mart. 30	920	800	720	—	300	620	180	100	200	36

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 kr-ával számítottak.

A hirdetés szövegét
a t. megrendelők minden
külön díj nélkül tot-
szós szerint akarhányszor
változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	széri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
1/16 v. egész oldal	8	24	45	65	120	160	180	200	220	260	
1/16 v. fél „	4	12	23	33	60	80	90	100	110	130	
1/16 v. negyed „	2	6	12	22	30	40	45	50	55	65	
1/16 v. nyolczad oldal	1-50	4-50	8	12	16	22	24	26	28	33	
1/16 v. tizenhatod „	1	3	4	6	8	11	12	13	14	17	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai
és

lapunk t. előfizetői
25% vagyis egy negyedrészt
engedményben részesülnek,
ha hirdetésük beküldésekor
tagsági vagy előfizető
minősögre hivat-
koznak.